

Dansk er andetsprog i Danmark for tosprogede elever. Andetsprog signaliserer rækkefølge i sprogtilgængelsen og ikke en rangorden. Andetsproget adskiller sig fra fremmedsprog ved, at barnet skal bruge andetsproget i sin dagligdag, og ved at tilegnelsen af fremmedsprog primært sker via undervisning, mens andetsproget ud over undervisning også tilegnes uden for undervisningen. Det giver særlige muligheder for dansktilegnelsen i og uden for undervisningen, når den tosprogede elev er omgivet af andre elever og voksne, der har dansk som modersmål eller behersker det på modersmålsniveau. På skoler med mange tosprogede elever med sprogstøttebehov kan det, afhængig af de lokale forhold, få negative konsekvenser for tilegnelsen af dansk, idet det her kan være vanskeligt at inddrage naturlige sprogindlæringsituationer i tilegnelse af dansk som andetsprog.

Det er regeringens opfattelse, at tosprogede elevers integration bedst fremmes ved, at gode betingelser for læring og god sprogundervisning følges ad. Læringsrummet – det sociale rum – har betydning, men man lærer ikke dansk ved blot at møde meget dansk. Fra fremmedsprogsundervisningen er det almindeligt anerkendt, at mens talesprog (lytte og tale) kan tilegnes intuitivt ved at være omgivet af målsproget, fordrer skriftsproget (læsning og skrivning) en tilrettelagt undervisning.

Omfanget af danskpåvirkningen fra elever med dansk som modersmål eller fra elever, som behersker sproget på modersmålsniveau, skønnes at være evident for tosprogedes tilegnelse af dansk. For tosprogede børn, der vokser op i boligområder med en høj andel af indvandrere og flygtninge, og som har deres skolegang på nærområdets skoler, kan det danske sprog således risikere at blive så begrænset, at det bliver problematisk at tilegne sig de øvrige fag i folkeskolen, hvor undervisningssproget er dansk, ligesom samfundets uskrevne normer og regler kan risikere i vidt omfang at forblive ukendte.

Det vil blive indarbejdet i bekendtgørelsen om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog, at det løbende skal vurderes, om der fortsat er et ikke uvæsentligt behov for undervisning i dansk som andetsprog. Når det nævnte behov for undervisning i dansk som andetsprog ikke længere er der, skal eleven have tilbud om overførsel til distriktsskolen.

For den nærmere udmøntning af bestemmelsen henvises til de specielle bemærkninger til § 1, nr. 2.

I en undersøgelse af den danske folkeskole peger OECD på, at det helt bestemt er en uklog løsning, at tosprogede elever er nødt til at udeblive fra timer i an-

dre fag for at drage nytte af den ekstra hjælp i dansk. Det vil derfor blive fastsat i bekendtgørelsen, at den supplerende undervisning i dansk som andetsprog, som ikke foregår som en integreret del af undervisningen i klassen, almindeligvis foregår uden for den almindelige undervisningstid, så eleven ikke går glip af den undervisning, der finder sted i klassen.

Undervisningsministeriet vil justere den gældende vejledning om organisering af folkeskolens undervisning af tosprogede elever.

Forholdet til international ret

Det har været overvejet, om en fravigelse af retten til distriktsskolen i forbindelse med undervisning i dansk som andetsprog kan anses for foreneligt med Danmarks internationale forpligtelser og EU-retten. For sidstnævnte henvises særskilt til pkt. 9.

Forskelsbehandling på grundlag af manglende danskundskaber kan i nogle tilfælde falde ind under begrebet forskelsbehandling på grundlag af sprog, national eller etnisk oprindelse.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og FN-konventionen om borgerlige og politiske rettigheder indeholder begge et næsten enslydende forbud mod diskrimination på grund af bl.a. sprog og national oprindelse og tilhørsforhold og fortolkes derfor i overensstemmelse med hinanden.

Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis er det ikke enhver forskelsbehandling, der kan anses for at være en krænkelse af diskriminationsforbudet. Ved vurderingen af forskelsbehandlingen er det bl.a. afgørende, om der foreligger en saglig begrundelse for forskelsbehandlingen, og om der er proportionalitet mellem mål og midler.

Efter FN-konventionen om afskaffelse af enhver form for racediskrimination anses det i visse tilfælde ikke for ulovlig diskrimination at træffe særlige foranstaltninger for etniske grupper eller enkeltpersoner. Forskelsbehandling anses for lovlig, hvis den sker for at sikre tilfredsstillende fremgang for visse etniske grupper eller enkeltpersoner, der har behov for den beskyttelse, som måtte være nødvendig for at sikre sådanne grupper eller enkeltpersoner lige ret til at nyde eller udøve menneskerettigheder. De særlige foranstaltninger må dog ikke medføre opretholdelse af særskilte rettigheder for forskellige racegrupper, og de må kun opretholdes, indtil formålet med dem er opfyldt.

En henvisning til andre skoler af tosprogede elever med et ikke uvæsentligt behov for undervisning i dansk som andetsprog antages ikke at være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Det er dog en